

BALUJNIEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, szombat 1922. augusztus 5.

212. szám

Megjelenik minden reggel, ünnepek után és hétfőn dőben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90 — dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-utca)

Nagy elhatározások előtt

A Magyar Párt suboticei szervezetének vezetősége elhatározta, hogy a jövő hét szerdáján tartandó ülésére meghívja a jugoszláviai Magyar Párt eddig megalakult valamennyi szervezetének kiküldöttjeit s akkor fogja elhatározni, hogy a mai tényleges és jogi helyzetben miképpen vezesse tovább a pártszervezés munkáját.

Az a határozat, melyben a megjelölt akarat meg fog egyezni, kétségtelenül nagyjelentőségű és messze kiható lesz az itt élő magyarság politikai történetében.

A jugoszláviai Magyar Párt voltaképpen még meg sem alakult. Az eredeti koncepciója az alapítóknak az volt, hogy előbb alakuljon meg mindenütt a helyi szervezet s a megalakult helyi szervezetek kiküldöttjeiből álló nagygyűlés alkossa majd meg az országos párt szervezetét és programját. Aszervezésnek ez a módja külső- és egyelőre elháríthatatlan erők érvényesülése következtében nem volt teljes sikerű. Egyrészt a helyi szervezetek megalakulása és működése elé gördítettek akadályokat, másrészt a nagygyűlés összehívásának tervét olyan szempontok hangsúlyozásával hiúsították meg, amelyek nem az alkotmányban s nem a gyűlékezési és egyesülési jogok szabályozó rendeletekben gyökereznek.

A szervezkedés jórészt kényszerű mulasztásai mellé a választójogi szülő törvény alkalmazása olyan jogi helyzetet teremtett, mely önként veti föl a legalapvetőbb kérdést, kell-e folytatni a politikai szervezkedés munkáját, van-e célja a pártszervezet kiépítésének, kilátásos-e az a fáradozás, mely politikai téren jelölte ki az itt élő magyarság számára új munkáját és új feladatait. Vagy summázva minden aggodalmat és akadályt: van-e jogosultsága annak a politikai pártnak, mely nem tudja elhárítani szervezkedésének akadályait s melynek tagjait megosztják a legelmebb politikai jogtölt?

Nem akarunk ma még véleményyt nyilvánítani ebben a döntő jelentőségű kérdésben. Most csak azt a kötelességünket teljesítjük, hogy felhívjuk a figyelmet mindazoknak, akiknek, akár mint küldők, akár mint kiküldöttek részük lesz a határozatban, milyen utat jelző, eszközt megválogató, álláspontot lezövező, taktikát megszabó lesz a döntés. Ami a legfontosabb: a pártnek most kell döntenie taktikájáról. Nem szabad letekinteni ennek jelentőségét. A politikai pártok sikere nem a vallott programon, nem a hirdetett elveken, nem a legszi-

gorubb személyi kataszter alkalmazásán múlik, hanem a jól megválasztott taktikán.

Jól tudjuk a legelmebb álláspontok állanak egymással szemben. Ma még minden álláspontot tiszteltreméltónak kell tartanunk, mert mindegyik jóhiszeműen törekszik a reálisított nagy érdekek becsületes védelmezésére. Megvan az a reményünk, hogy a nézetek és meggyőződés összeegyeztetése meg fogja teremteni, ki fogja érlelni azt a komoly elhatározást, amely egyesíteni fogja egy és egyetlen álláspontban az itt élő

magyarságot. Ennek a magyarságnak ma még nagyobb szükség van az egységre, mint bármikor volt, egyéni érvényesülések kilátásai, tetszetős ígéretek nem szaggathatják szét ezt az egységet. Akármilyen lesz is ez a határozat, vesse alá kötelező erejének magát mindenki. Ha nem is lesz a választott ut a legrövidebb, ha a kézbevert eszköz nem is lesz a leghatásosabb, még mindig rövidebb az út és erőteljesebb a fegyver, ha a meg nem osztott magyarság jelöli ki benne jövődjének sorsát.

örnügyi rangjáról való lemondása tárgyában, de választ még nem kapott, ezért a választást meg fogja sürgetni. Az *Epocha* értesülése szerint György herceg anyagi viszonyainak olyan rendezését nem hajlandó elfogadni, hogy bármilyen összegű állami apánást szavazzanak meg neki.

A *Pravda* értesülése szerint a herceg csütörtökön meglátogatta Pasicus miniszterelnököt és Nincses külügyminisztert, akiktől helyzetének sürgős rendezését kerte. Pasicus megígérte, hogy a legközelebbi minisztertanács ülésen határozni fognak ezekben a kérdésekben. A *Beogradski Dnevnik* a királyi több állítólag autentikus leveleit közli, melyeket ebben a kérdésben a kormányhoz, a hadügyminiszterhez és a szkupstina elnökéhez intézett. Ugyanazokat a leveleket leközölték a *Politika* és a *Stari Beogradski Dnevnik* is. Mint beogradi tudósítónk jelenti, a rendőrség mindezeket az újságokat elkobozta és a *Stari Beogradski Dnevniket* (Ciovarics lapja) egy napra betiltatta.

Mint beogradi tudósítónk jelenti, a herceg pénteken délelőtt újból felkereste Pasicust, később pedig Mitrovics beogradi polgármestert is. Délután a miniszterelnökségen konferencia volt, melyen Pasicus és Nincsesen kívül dr. Ribar hazelnök is részt vett. A konferencián György herceg kíváncságról tárgyaltak.

A belügyminiszterválaság

A demokratapárt pénteken délután ülést tartott, melyen a belügyminiszteri ténca betöltésével foglalkoztak. Hosszu vita után elhatározták, hogy egyelőre nyitva hagyják ezt a kérdést és felhatalmazták a párt elnököt, Davidovics Ijubát, hogy Pasicus miniszterelnökkel e kérdésben a párt nevében megállapodást létesítsen.

A szkupstina ülése

Délelőtt fél tízenegykor nyitotta meg a szkupstina ülést Ribar hazelnök.

A napirend tárgyalása előtt a miniszterek néhány kisebb jelentőségű kérdésre válaszoltak. A formalitások elintézése után beterveztetett volna a kerületi beosztásról és a főispánokról szóló törvény módosításának tárgyalása, amit a szükséges kvórum hiánya miatt a csütörtöki ülésen elhalasztottak. A tárgyalás megkezdése előtt azonban megállapította az elnök, hogy a ház ismét határozatképtelen.

Időközben a pártok vezetői megjelennék az ülésteremben, akiknek felkérésére dr. Ribar elnök előterjeszti az indítványt, hogy szkupstina ülést bizonyítatlan időre napotlájk el és a képviselőket szeptember közepé táján írásban hívják ismét össze.

Elnapolták a nemzetgyűlés ülést

Vita a hadikárpótlások körül — György herceg ügyei
Elkobzott beogradi lapok — A belpolitikai helyzet

A hadikárpótlásról és a tisztviselőkről szóló törvények körül az utolsó pillanatban olyan komplikációk merültek fel, melyek a nyári szünet idejét is kétségessé teszik. A kormány a hadikárpótlások kérdésében, mint már tegnap jelentettük, nemcsak az ellenfelekkel, hanem saját pártjával is szembekerült. Különösen a demokratsa-párt, amely más vitás kérdésekben is gyakran okozott nehézségeket, elégedetlen a kormány vezetésével. A klub legutóbbi ülését is ez a kérdés dominálta és hosszú, heves vita után megbízta Kumanudi pénzügyminisztert, hogy a párt módosításairól kompromisszumos tárgyalásokat kezdjen a kormány radikálpárti tagjaival. A klub kívánsága az, hogy az elosztó bizottságnak négy képviselő és nyolc tisztviselő tagja legyen, akik három évre szóló megbízást kapjanak és a kormány felügyelet alatt működjenek. Az országban a jövő évben járó természetben és készpénzbeni kártérítések közül kétharmad részt magánosok és csak egy harmadrészt kárpótlások állanak.

A kormány a kényes helyzetből úgy szabadult meg, hogy a parlamentet ma elnapolta szeptember második feléig.

Az ellenzék természetesen agitativ célokra fogja felhasználni a kormány taktikáját. Ugy Szerbiában, mint Montenegróban rendkívül fontos kérdés a háborús jóváértel, mert az ottani lakosság valóban nagyon sok hadikárt szenvedett. Eddig azonban a földművelőkön kívül, néhány mezőgazdasági szövetkezettől eltekintve, még befolyásos nagyiparosok, nagykereskedők már tekintélyes összegű készpénz terítéseket kaptak. Ezt a körülményt az ellenzék sajtó már erősen ki is használta a kormány ellen, sőt a demokratsa újságok is, lévén a hadikárpótlások ügyét intéző igazságügyminiszter

radikális. A parlament is vizsgálóbizottságot küldött ki az azóta megszünt zsékmányoló bizottság ügyeinek megvizsgálására, de ez a bizottság még nem fejezte be vizsgálatát. Különösen a földművelő párt igyekszik a hadikárpótlás kérdésének állandó napirenden tartásával megéne az elkeseredett parasztság között híveket szerezni.

A tisztviselő törvény

körül hasonló a helyzet. A kormány bizonyos pénzügyi kérdésekben még nem tudott megállapodni a törvény végleges szövegeiben. A tisztviselőkről már nagyon úrelmetlenül követelőznek, sürgetik a törvény meghozatalát. Az ellenzék — természetesen — magáévá teszi a tisztviselőkről követeléseit és látva a kormány habozását, a parlamentben is gyakran kellemetlenkedik a törvényjavaslat sürgettségével. Bizonyára nemcsak azért, mert nagyon szívükön viselik a tisztviselőkről sorsát, hanem mert ettől propagandisztikus eredményt is várnak. A kormány a sürgetősékre azzal felel, hogy a törvény úgy is csak 1923. január 1-én léphet hatályba, főleges a sietés, az ősi parlamenti szezonban is érne meg megszavazni. A földművelő párt legutóbbi ülésén azonban kimondta, hogy ragaszkodik a pártvezeték azon régebbi megállapodásának végrehajtásához, hogy úgy a hadikárpótlásról, mint a tisztviselőkről szóló törvény még a nyári szünet előtt letárgyalja a szkupstina.

György herceg közjogi és magánjogi viszonya

György herceg váratlan megérkezése Beogradban ismét aktualissá tette köz- és magánjogi viszonyainak régóta húzódó rendezését. Angyalics Pavle demokratsa képviselő már régebben kérdést intézett ebben a kérdésben a miniszterelnökhez, valamint a hadügyminiszterhez és a herceg

László Vajta (földmivespárti) párti nevében tiltakozik a parlamenti elnapolása ellen és azt kívánja, hogy a távollévő képviselőket táviratilag hívják be az ülésekre. — Követeli, hogy a sürgős javaslatokat, elsősorban a tisztviselők pótlékának ügyét szünet előtt tárgyalják. A többség elfogadja Ribar egyik indítványát és kimondja a parlament elnapolását, mire az ülést 12 órakor bezárják.

Mégis elhelyezik a városi könyvtárt?

Tervek a városi zeneiskola épületének javításával kapcsolatban

A városi könyvtár elhelyezésének ügye is azon megoldatlan városi problémák közé tartozik, amelyek már hónapok óta húzódnak. A város nem tudta mindaddig megoldani a ládákban heverő értékes városi könyvtár elhelyezésének kérdését a hely hiánya miatt.

A nyári szünet alatt a város rendezte a városi zeneiskola épületét és ezeknek a munkálatoknak a kapcsán most felmerült az a terv is, hogy helyezték el a városi könyvtárt a városi zeneiskola két termébe. Így a városi könyvtár visszerkerülve eredeti helyére, úgy, hogy szinte érthetetlennek látszik, miért kellett akkor a könyveknek évekig ládákban heverni.

Azonban egyelőre még nagyon bizonytalan, hogy a könyvek a közönség rendelkezésére kerülnek-e, miután a városi zeneiskola igazgatója tiltakozik a kérdésnek ilyen módon való megoldása ellen.

A városi zeneiskola helyisége ugyanis amugy mindinkább szűknek válik az állandóan növekvő növendék-létszám miatt és így az iskola igazgatójának véleménye szerint két tanteremnek a könyvtár céljára való átvonása, káros hatással volna az oktatásra.

Védekezés a tolvajok ellen

A veszedelmes kukoricaföldek

Napok óta állandó rablótámadásokról jönnek jelentések a Vajdaság déli részeiből, Novisad, Karlovac határában minden éjszaka és a reggel órákban fegyveres rablók megtámadják a város felé tartó gazdákat, úgy, hogy ma már a falvak és szállások lakói nem merik természetüket sem a vásárra vinni. Az utak kihallak, a piacok üresnek és bíbárválóknak bizonyult a rendőri, csendőri és katonai őrözés, a támadóknak az embermagasságu kukoricások rengetegében mindig nyom vezet.

Tekintettel arra, hogy Subotica, a város közelében szintén nagykiterjedésű kukoricaföldek vannak és így itt is alkalmas buvóhely kínálkozik az utónállóknak számára. Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány szükségesnek tartotta, hogy már előre őrrendszárváltozat keressen az esetleges rablótámadások elhárítására. Igaz ugyan, hogy e tekintetben Subotica eddig szerencsés helyzetben volt, amennyiben a szigorú közbiztonsági intézkedések hatása alatt nyílt rablótámadások nem fordultak elő. Voltak egyes határszéli kisebb utónállások, de minden komolyabb következmény nélkül.

Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány és Tillinger György főkapitány-helyettes a budapesti és borsói határnál tartott terepszemlének alkalmával részletesen megvizsgálták azokat a pontokat, ahol a kukoricaföldek nagy terjedelmű helyek alkalmas hely kínálkoznak rablótámadásokra. Egyben tervezeteket készítettek a támadások előzése megállítására, az utak intenzív felügyeletére és

az esetleges támadók eredményes üldözésére is. A főkapitány, arra az eshetőségre számolva, hogy nagyobb számban is akadhatnak utónállók — lovasrendőrség hiányában — a katonaságot is be kívánja vonni a védelem

megszervezésébe. Az erre vonatkozó részletes tervezetet pénteken a főkapitányság bejelentette a katonai állomásparancsnokhoz, amellyel együtt a napokban e tárgyban közös konferenciát fognak tartani.

A külföld beszüntette gabonavásárlásait

Csehszlovákia betiltotta a liszt bevitelét — Az osztrák kereskedők stornirozzák vételüket

A buza ára ma 1720 korona, a nulfélszáz 2400 korona. Az árak tehát egyre és veszedelmes módon emelkednek, annak dacára, hogy a drágulást semmi sem indokolja, sőt a külföldi forgalom alakulása az árak csökését tenné érthetővé.

Az itteni piacon legérthetőbb a csehszlovák kormányának a liszt beviteléről kiadott tilalmi rendelkezése. Prága védeni akarja az eléggé jelentős szlovákiai malomipart és ezért nem engedi meg a kész őrlmények importját. Ennek hatása alatt a csehszlovákiai kereskedők részről természetesen megszünt a liszt iránti kereslet és a malmok egyik exportpiacukat elvesztették. A jugoszláviai malmok most kénytelenek csupán a belföldi fogyasztás céljaira őrlőni, a nagyobb üzemek raktárra is őrlőnek, azonban arra való tekintettel, hogy az eladások hiánya miatt nem tudnak a vásárlásokhoz szükséges tőkéhez jutni, a malmok vásárlási kedve máris észrevehetően csökkent.

Az SHS gabona másik és fontos piaca, Ausztria, szintén beszüntette vásárlásait. Ennek oka elsősorban a most kibocsátott osztrák devizarendelet, mely meghiúsítja az ausztriai kereskedőknek a vételhez szükséges pénz beszerzését, de nagyban hozzájárulnak ehhez az itteni túlajtott gabonarak is.

A gabonakereskedők véleménye szerint a buza és liszt rohamos drágulását a belföldi fogyasztóközönség

részéről megnyilvánult nagy kereslet okozta, mert mindenki igyekszik más most egész évi lisztükségletét fedezni. A gazdák a most elszűntök tapasztalatai alapján újabb háussera spekulálnak, nem szívesen adnak most túl terméskükön, mert azt remélik, hogy az ősz és a tél folyamán még magasabb árakat tudnak elérni. Így a nagy kereslet és mérsékelt kínálat mellett a belföldi árak már — az 50 dináros kiviteli vámost is beleértve — a világszinten felül emelkedtek.

E két körülmény összejárása folytán az ausztriai kereskedők is beszüntették vásárlásaikat, sőt régebbi kötéseiket is stornirozzák, mert Magyarországról, a mostani valutaviszonyok mellett, sokkal olcsóbban tudják a gabonát és lisztet beszerezni.

A két legfőbb piacnak, az ausztriaiának és csehszlovákiaiának pillanatnyi elvesztése máris erősen kezdi hatását éreztetni, — egyelőre a gabonakereskedők körében, akik csak a belföldi malomnál tudják készleteiket elhelyezni. Emiatt a vételkedv a kereskedők részéről alábbhagyott és a piaconok nagyrészt csak a fogyasztók vásárolnak. Mielőtt azonban a lakosság beszerezte szükségletét, az árak tekintélyesebb csökkenésére lehet számítani addig a mértékig, amíg a kiviteli vámok mellett a buza és liszt ára ismét le nem száll a világszintre.

Szombaton délben jár le a franciák ultimátuma

Lloyd George engedékenységet hirdet — Németország ragaszkodik eddigi álláspontjához

Párisból jelentik: Azok a büntető rendszabályok, amelyeket Franciaország szombaton délben foganatosítani akar Németországgal szemben, hivatalos körök közlése szerint a következőkben állanak:

A francia kormány le akarja foglalni az elzász-lotharingiai német ipari vállalkozásokat. Szó van arról is, hogy lefoglalják az ipari javukat a megszállott Németországban, sőt esetleg a Ruhr-vidéken is.

A francia kormány még nem döntött arról, vajon szükségesnek látja-e ezeket a komoly rendszabályokat. A francia kormány polgári per utján szándékozik végrehajtani a lefoglalást, amire a megszállott területen is mód nyílik. A Ruhr-vidéki ipari javak lefoglalásához csapatok kirendelésére volna szükség és ezért nem is valószínű, hogy ezt a rendszabályt alkalmazni fogják.

A pénteken Millerand előktele alatt tartott minisztertanácsról kiadott hivatalos jelentés szerint Poincaré Franciaország álláspontját legközelebb Londonban fogja megindokolni.

A német válasziggyék.

Minél Berlinből jelentik: A német kormány Párisba küldendő válasziggyékére Poincaré legutóbbi válasziggyékére vonatkozólag valószínűleg azt fogja tartalmazni, hogy a német kormánynak nincs más lehetősége, mint hogy eddigi álláspontjához ragaszkodjék. A másik oldalról újabb javaslatokat kér, melyeket azután a német kormány lelkiismeretesen és azonnal átvizsgál.

retesen és azonnal átvizsgál.

»Nem szabad Németország forradalmasítani«

Londonból jelentik: Lloyd-George az alsóházban újabb fontos kijelentéseket tett a német jóvátételéről. Asquith szavaiból indult ki, aki az ügyek végleges tisztázása mellett foglalt állást.

A képviselők — mondotta — azt hangsúlyozták, hogy mindenképp Franciaország mögött kell állanunk és ügyelmünk kell arra, hogy ne szorongassa túlságos keményen Németországot.

Két kérdésben megegyezett pártkülönbség nélkül az egész parlament. Az első a kárpótolás, a másik Németország fizetőképessége.

Ha a szövetségesek túlságosan szorongatják Németországot, akkor kockáztatják, hogy nem kapnak semmit, sőt

az a veszély is fenyeget, hogy Németország végső kétségbeesésében a reakcionáriusok vagy a kommunisták kezébe veti magát. Ha ez csakugyan megtörténne, akkor (bőve nem számíthatnánk jóvátételre. A forradalmasított Németország — Európa kelles közepében — egészen mást jelentene, mint az orosz forradalom.

Egy jól szervezett ország forradalma lenne ez, amelynek fegyelmzett és intelligens lakossága van.

— Az igazságos és jogos igényeket nem lehet eljuttatni. Németország

okozta a károkat a maga elhatározásával és arra következő cselekményével. Ezért kártérítéssel tartozik. A hétfői összejövetelen — folytatja a miniszterelnök — ellenezni fogja az olyan javaslatokat, amelyek nem vezetnének másra, mint Európa szerte bomlásnak lokozásra, anélkül, hogy bármit is biztosítanának a szövetségesek javára. Reméli, hogy a szövetségesek továbbra is együtt haladhatnak.

A szövetségesek nem követelik teljes költésüküket, mert a világ egyetlen állama sem tudná ezt megfizetni. Németország a világkereskedelempangásia miatt szenved és ezért nem tudja ma még teljes fizetőképességgel latbavetni. Előbb vagy utóbb a világ ismét magához fog térni. Ennek az időpontja azonban még későbbre tolnálódik ki, ha Németországot kétségbe kergetik.

Vizsgálat a Silos-telepi tüzvész ügyében

Budapestről jelentik: Az ötödik körületi kapitányság, az előjáróság és a tüzoltóság együttesen indította meg a tüzvészálatot a Silos-telepi tüz ügyében. Megindult a nyomozás a főkapitányság részéről is annak megállapítása végett, hogy kit terhel a felelősség a tűz kitérőse miatt, Gondatlanság esete látszott fenforogni és emiatt a Mundus-féle telep három munkását őrizetbe vették, később azonban szabadonbocsátották őket. Pénteken délelőtt tíz órakor újabb bizottság szállt ki a helyszínre, hogy megállapítsa azt a kárt, amelyet a károsultak szenvedtek.

Megállapították, hogy Deutsch Imre raktárnak nem tette meg az előírt óvintézkedéseket.

Megállapították továbbá, hogy a Neuschloss-gyár portása nem engedett tüzet jelezni és ez az oka a negyedik órai késésnek, úgy, hogy mikor a tüzoltók megérkeztek, már egy raktár égett.

A tűz a Mundus-féle raktárban támadt, ahol a butorok csomagolására szánt szalma foggott tüzet, valószínűleg egy eldobott cigarettá következtében.

Tizenegy órakor kezdtek meg a felelők kihallgatását, akiknek képviselőiben gróf Teleki József, a Lutzenbacher-telep nagy részének tulajdonosa jelent meg.

Enver pasa hadüzenete a szovjetnek

Párisból jelentik: A Poszljed-nija Novosztji egész terjedelmében közli Enver pasának azt a jegyzékét, melyet ő mint a chi-vai, bokharai és turkesztáni haderők főparancsnoka az ázsiai muzulmán lakosság szabadsága érdekében a szovjetkormányhoz intézett. Enver pasa felszólítja a szovjetkormányt, hogy Chivái, Bokhardi és Turkesztán két héten belül katonailag irtse ki, hivatalnokait hívja vissza és a mohamedán országok függetlenségét ismerje el, ezzel szemben ő a kommunista tuszokat és politikusokat fogja szabadon bocsátani.

— Az orosz nemzet iránt érzett mély rokonszenvem — írja Enver pasa — visszatart még attól, hogy haderejét fegyverrel támadjam meg. Ha azonban feltételeimet a szovjetkormány nem teljesíti, ezt úgy fogom tekinteni, hogy cselekvést szabadságomban nem óhajtok korlátozni.

Enver pasa egyébként a Káspitenger partján diadalmasan nyomul előre. Elfoglalta a Mangialak-félszigetet és Alekszandrov-erődöt

Élelet előtt a Landau-ügy

— A pénteki főtárgyalás —

A budapesti büntetőeljárásokról szóló törvény Landau-ügyét tárgyalta. A bíróság augusztus 22-ikéig okvetlen bejelezi, mert 23-ikán már nyári szünetet kezd a tanács.

A mai tárgyalás első tanúja dr. Harsányi Miksa ügyvéd, aki elmondta, hogy Dobó Nándor Bán Jenő szikszói lakostól 550.000 koronáért egy birtokot vett, amire a szerződés aláírásakor 50.000 koronát kellett volna fizetnie. Dobóknak egy krajcár pénze sem volt, s az 50.000 korona kifeizését átadandó házasságra, ennek dacára a szerződés aláírásakor 1919 február 2-án már eladta a birtoront és a birtokot, holott még a birtokot át sem vette. A pénzből egy üpesti borkereskedőt elégitett ki, aki már ekkor fejletlenebb csekkosálásért. Sok egyéb bizonyítéka van a tanúnak arra, hogy Dobó nem tisztakézű ember. Darányi ferenczről is vett pénz nélküli birtokot, s mielőtt egy fillért is fizetett volna rá, eladta a disznókat. Darányi ferenczről is vett pénz nélküli birtokot, s mielőtt egy fillért is fizetett volna rá, eladta a disznókat. Azt mondta, Landau, hogy nézze, ügyvéd ur, magának ugyis el kell innen mennie, mert olyan dolgok fogtak történni, ami ellen nem lehet semmit se csinálni. Felzúgított, hogy meneküljek, ezt visszautasítottam. Ekkor kiűzték a szobából 100.000 koronát és azt mondta, hogy ha ez az összeg kevés volna, akkor Bécsben egy jóbarátja, valami Próner nevű igazgató, segítségemre lesz.

— Szepetember 14-én — mondja Harsányi — megjelent nálam Landau Adolf a fával. Tudomásomra hozták, hogy egy Jób nevű alkalmazottjuk figyelemztette, hogy Landau ellen és mindazon ellen, akik Dobó birtokveteli ügyében bármilyen módon is szerepeltek, valami készül ízsákon. Azt mondta, Landau, hogy nézze, ügyvéd ur, magának ugyis el kell innen mennie, mert olyan dolgok fogtak történni, ami ellen nem lehet semmit se csinálni. Felzúgított, hogy meneküljek, ezt visszautasítottam. Ekkor kiűzték a szobából 100.000 koronát és azt mondta, hogy ha ez az összeg kevés volna, akkor Bécsben egy jóbarátja, valami Próner nevű igazgató, segítségemre lesz.

— Másnap, szeptember 15-én hajnalban fogtak el. Egy kis obudai házikóban aludtam a sógoromnál, mert nekem nincs lakásom. Hajnalomban zörgést hallok az ablakon. Egy csendőrmester állt az ablaknál és beszélt, hogy nyissak ajtót. Beengedtem, egy csendőrszínhelyettes és egy civil jött be. Felzúgítottak, hogy éltözzem fel és vegyen magamhoz a Dobó-féle szerződéseket. Azt mondták, hogy ebből az úrból kifolyólag már vagy tíz-tizenkét ember el van fogva.

— Nem tudtam, kikkel állók szemben, hát arra gondolom, hogy dr. Bán Ilonához vezettem magam. Azt gondoltam, hogy ott vannak a szerződéses. Gondoltam, így Bán Ilona figyelmeztet is felhívom a doigora, Mikor kimentünk, az utcán egy csendőrmester és még egy civil várt ránk. Ez az utcán várakozó civil, mint később megtudtam, dr. Ruzics volt. Bán Ilona lakására kocsin mentünk. Megint az egyik civil és a színhelyettes mentek fel. Hogy ott mi történt, azt nem tudom. Visszajötték azzal, hogy a Dobó-féle szerződéses nincsenek ott. Elmentünk erre Teréz-körúti irodamba, de ott sem találtuk a szerződéseket. Mikor irodámból lejöttünk az utcára, a két civil elment, a két csendőrt pedig a nyugati pályaudvarra kísérték és azt mondták, hogy Kecske-métre visznék. Ízsákra vittek, ahol tíz napig voltam letartóztatásban és csak a tízenegyedik napon szabadultam.

— Az első napon — folytatta a tanú — nem kaptam semmit sem enni, pedig magammal sem vittem enni-valet. Alig pihenem le, két civil alak berontott és fölégelti keztek. Három-négy ülést kaptam, mire elkezdtem kiabálni. Bántalmazom két magyar ember volt. Az egyiknek Dobó Nándor sógorát vittem felismeri, de ezt nem merem határozottan állítani.

— Hogy történt a kiszabadulása? — kérdezi az elnök.
— Bartha rendőrtanácsos, egy csendőrhadnagy és két detektiv jöttek be értem és úgy szabadultam ki. Éppen a kihallgatásom folyt. Dobó Nándor hallgatott ki. Ő intézte hozzám a kérdéseket és úgy beszélt hozzám, mintha legalább is egy rablógyilkossal lenne dolga. Az összes kihallgatásokat, melyek ízsákon folytak, mind

Dobó vezette, a reám vonatkozó jegyzőkönyvet is ő diktálta.
A csendőrok mutattak egy listát melyen körülbelül huszonhárom szerepeltek, akiket ebből az úrból kifolyólag behoztak. Közülük elsősorban Bartha Rezsó tanácsos, utána a vizsgálóbíró, az ügyész, sőt még Polányi főügyész is.
Szület után Sefcsik főhadnagy kihallgatását kezdték meg.

Bajorország békülni akar a német birodalommal

— A bajor kormány válaszcjegyzéke —

Berlinből jelentik: Préger bajor követ péntek déljben átadta a bajor kormányának válaszcjegyzékét a birodalmi elnök július 27-iki levelére. A birodalmi elnök azt óhajította, hogy a bajor rendelet hatályon kívül helyezésék. A mostani válaszcjegyzék kifejtji, hogy a köztársaságvédő törvény a szövetséges államok fontos jenségjogaiba avatkozott bele. A bajor népban emiatt mélyreható izgalom támadt. Ha tehát a szóbanfórgó rendeletet visszavonnák, vagy ki nem elégitó más rendelkezéssel pótolnák, egész Bajorországban akkora nyugalom támadna, hogy azért a bajor kormány már a birodalom boldosulása szempontjából sem vállalná felelősséget. Lakább az kívánatos tehát, hogy minden tényező igyekezzék olyan jogi helyzetet teremteni, amely a bajor állami szükségleteknek is megfelelne. A bajor népet különösen az az aggodalom tölti el, hogy a weimari alkotmányt oly módon is lehet magyarázni, hogy az lehetővé teszi az egyes német államok jenségjogaik fokozatos meg-

szüntetését, sőt államuk megsemmisítését is. A bajor kormány megelégedéssel ismeri el ezzel szemben, hogy a birodalmi elnök kifejezésre juttatta azt az eltekelt szándékát, hogy megvédi az egyes államok államjogát. A bajor kormány ezt eszméri s abban bízik, hogy az elnök segítségével a jövőre nézve oly szabályokat fognak megalkotni, amelyek biztosítékul szolgálnak arra, hogy az államok jenségjogait az ő séit bejegyzésük nélkül nem lehet korlátozni vagy megszüntetni.

A gróf Lerchenfeld miniszterelnök által aláírt jegyzék annak kijelentésével végződik, hogy Bajorország kormánya és népe el vanelve ezzel a felvétel akaratával, hogy megvédje a német birodalmat a megérköltatásoktól.
Félhivatalos közlés szerint a birodalmi elnök a birodalmi kancellárral egyetértően a válaszcjegyzék alapján arra fogja kérni a bajor miniszterelnököt, hogy tárgyalások vezertel előbb utazzék Berlinbe.

„Illuziók helyett realpolitikát kövessen a magyarság“

— Be akarták zárni a magyar iskolák két osztályát — Jóvátehetőek még a magyar választókat ért sérelmek

(L.) Fülledt nyári délután. A parlament klubokban áporodt unalom érieng, az ülésteremben békisloko képviselőket látni, a szónokok fardánc, egykedvűen beszélnek. Szavazások napja a mai, a képviselők bemennek szavazni, aztán mennek vissza az üléstermekbe. A demokratá klub miniszterszobájában ülök, a szocialisták klubjában homályában Jaksics Zsárkó dr-al.

Vége az ülésszaknak, jön a nyári szünet, harcos és krízis esztendő után mennek szét a képviselők. Ki pihenni, ki aratni. A magyarok oldaláról folyik a szó, mérleg-félet csinálnak Jaksics Zsárkóval, aki meg kell ezt egyszer mondani, usendben a kulisszák megett némes és emberi harcot vív a közönnel, a nemtörődomséggel és sokszor a rosszkaratál is, elveit, amelyeknek ma — sajnos — nagyon kevés harcosa van a világ parlamentjeiben.

— Redipolitikát kell csinálni a magyaroknak — mondja csendesen Jaksics — és nem illuziópolitikát. Jobban kell számolniok a való helyzettel, az adottságokkal. A magyarságnak tudnia kell, hogy a jogokért küzdeni kell.

Nem hozták azokat tildán senki elé. Nehéz dolog, tudom és elképzelem, a minoritás helyzetébe beleélni magát egy népnek, amely mindig a majoritás páholyából nézte és írányította az eseményeket. Számolniok kell a magyaroknak azzal, hogy időbe kerül, míg a politikusok zöme helyes képet kap. például a nemzetiségi kérdéstről. Nem ismerik eléggé az embereket ezeket a dolgokat.

Jöjjenek a magyar politikusok Beozrádho keressenek érintkezést az aktív politikusokkal.

Nekem az a meggyőződés, hogy nemcsak nem veszélyes, hanem egyenesen kívánatos volna, hogy a magyar-

ság reprezentánsai az ország színe előtt, a parlamentben ismeretessék politikai nézetüket.

Erre a választási névcjegyzékek elkészítésénél előfordult helytelen magyarázat kikorrigálása után remélhetőleg mód és alkalom is adódik. A parlamentnek szüksége van okos nyugodt, rutinizott politikusokra. Hogy csak egy pár nevet említsék: Varday Imre dr. tisztelt barátom, vagy Graber László dr. a parlamentben becsültes és érdemes munkát végzehetnének.

Az a kép, amelyet a momentán politikai helyzetről festhetünk, a nemzeti kisebbségek törekvéseinek kapcsán, nem lenne nagyon biztató, vagy vigasztaló, de

csak a kishűlek csüggeének. Az a meggyőződés, hogy ha a magyarság képviselői ismereteni fogják a helyzetet, a politikusok az ügy fontosságához méltó figyelmet fognak a nemzetiségi kérdésnek szentelni és a kapott információk alapján fognak a politikusok véleményét alkotni és elhatározásokra jutni. Ilába, a minoritás nem látja még tisztán a maga helyzetét.

A multak tapasztalatait nem tudják az új helyzetre vonatkoztatni. Nem emlékeznek arra például, hogy a régi magyar parlamentben, a munkapárt és a függetlenségiek és es elvi harcokat folytattak, de ha a nemzetiségi kérdés került napirendre, egyseesen álltak a frontot. Vagy, hogy máris is emlékeztessenek, a magyar politikában minden nemzetiségi gravemurere az volt a válasz, hogy rámutattak a nemzetiségi törvényre, amely igaz, úgy ahogy, azt megalkották, jó, sőt kitűnő törvény lett volna...

Ezeket csak azért nem domd el, hogy rámutassak a történelem tanítására. Nélkül ezeken a dolgokon változtatni,

Nem is lehet csodálni. Annyi a napfé kérdés, a fontos, életbevágóan fontos kérdés, az egész ország sorsára kitalálva, hogy a részletek csak értékelésre nincs meg a szükséges diszponció. Az ország jövőjétének munkája retentó munka.
Egy pillanatra megszaktadt a beszélgetés. Végre volt az fiúsnak. Jöttök be a könyvtárba, majd üres lett a párdör, kettőn maradtunk. A szürkös hangjában csölgözték a butorok aranyosai.

— Kérem, — szakította meg a csendet Jaksics — onok el sem tudják képzelni, hogy milyen nagy munka, mekkora erőfeszítés kell ahhoz, hogy csak egy lépéssel előbbre állhasson ottmi ebben a harcban. Attólmi a közönség tant és parizozni az ellenkező véleményen levők munkáját.

— Képviseelő ur — mondtottam — bizonyára tudja már, hogy a választási névcjegyzékek összeállítása

korül a magyarságot súlyos sérelmek ériék.

A névcjegyzéki törvény tárgyalásánál amikor láttam, hogy a javaslat egy félreértésre alkalmas adható szakaszt tartalmaz, módosító indítványt nyújtottam be, a szakasz törörlésére, bár akkor is az volt és most is az az álláspontom, hogy a szabvány helyesen csak egy-éleképpen lehet értelmezni és pedig úgy, hogy a nemzeti kisebbségek is telvevők a jegyzékekbe.

Akkori aggodalmain azonban, mint az események mutatják, alaposak voltak. Hallom, hogy utasítás ment ki, hogy a nemzetiségeket hagyják ki a névcjegyzékből. Ha ez igaz, bár a pártfegyelen emem is kötelez és az érdeket miniszterrel egy pártban vagyok, nem habozom kijelenteni azt, hogy ezt az eljárás helytelenek tartom és elítélem.

Remélem azonban, hogy a nemzetiségek mellőzésének a gyakorlatban nem lesznek következményei. Ki van zárva ugyanis, hogy ebben az évben választások legyenek, a választási névcjegyzékek összeállításáról szóló törvény pedig módot ad, hogy a jövő éle eljén a hibák korrigáltassanak. Sajnos, az illuszák befejeződése folytán nincsen lehetőség, hogy ebben az ügyben a parlament színe előtt szót emeljek, de

összél mindent el fogunk követni, hogy a névcjegyzékek összeírásáról szóló törvényt helyesen magyarszák.

Remélem, hogy még a jövő esztendő előtt helyre lehet majd hozni a hibákat.

— Most hallottam a képviselőházban azt, — mondtottam — hogy a magyar iskolákat a bezárás veszélye fenyegette.

— Igaz, a közbiztonsági miniszterterületben már késszen volt egy miniszteri rendeletnek a szűzvézése, amely a magyar középiskolák két alsó osztályának megszüntetéséről szoltot.

A rendelet azonban mégsem született meg. Pribicsévics közöztetésű miniszter elvetette a javaslatot, nem írta alá a rendeletet. Minden marad a régi ben.

Szinte megröppenve hallgattam ezeket a szavakat. Feszület akadt egy referens a közbiztonsági miniszterterületben, — a kultura miniszterterületben! — aki beszerevni magyaryelvű kis diákok megosztott volna a tanulási lehetőségéről. A sental, topolai, amerimni magyar gyerekek, akik egy árva szó nem beszélnek más nyelven mint magyarul — nem járhattak volna iskolába.

Puszta véletlen, hogy Pribicsévics személyében olyan ember áll a közbiztonsági ügyben élen, akinek van érzelme magasabb szempontú államigazgatáshoz és akinek jószándéku tanácsadói vannak.

Bácskai, subotcai dolgokra fordult a szó a beszélgetés végén. Sztojkov alispánról, Dobánováscki főispán lemondásáról beszélgetünk.

— Nem tartom szükségesnek Dobánováscki főispán lemondását — mondotta Jukstas. — Különbön is tárgyalnánk tette azt, hogy a belügyminiszter nem fogadta el. Információm szerint Dobánováscki közmelegedésre tölt be nehéz feladatot.

A magam részéről feltétlenül szükségesnek tartom, hogy Dobánováscki helyén maradjon.

Eddig tartott a beszélgetés. Talán tovább is ott maradtunk volna, de jöttek a vajdasági demokráta, Vuletics, Matics, Jankahidics és elvitték a vezért, Jakscis Zsárkót.

Késő este volt, amikor otthagytuk a parlamentet. Úres volt a hatalmas épület, sötétek voltak az ablakok a zajos harcok palotájában a csend lett az ur. A libériás ajtónál zárták be utánuk az ajtót, megkezdődött a nyári szünet.

Az új olasz kormány bemutatkozása

Augusztus 9-én lesz a bemutatkozás a kanarabau

Rómából jelentik: Az újonnan megalakított Facta-kormány az augusztus 9-ére összehívott ülésen fog a kamarának bemutatkozni.

Az eddigi megállapodások szerint Do Facta miniszterelnök deklarációt olvas föl. Ennek megtörténte után a kormány támogató pártok részéről kérik a főkaj, hogy a kormány folytatása a december 31-ig szóló költségvetés tárgyalását és ennek végeztével kezdjék meg a szünetet.

Schanzer külügyminiszter és Parafaro pénzügyminiszter pénteken Londonba utaztak, hogy Olaszország képviselőiben résztvegyenek a szövetségeseinek az olasz válság miatt elhalasztott értekezletén.

Ez az értekezlet, — hír szerint, — nem fogja valamennyi függő kérdést felölelni, hanem csupán a keleti kérdést, valamint a német jóvátételi kérdésre fog kiterjedni.

Az értekezletről egyébként nem várnak végleges határozatokat, hanem csupán előkészítő javaslatokat, amelyeknek végleges formulázása későbbi időpontban fog megtörténni.

Az általános szeráj, amely egyébként is sikertelen volt, csütörtökön mindenit végét ért. A szocialista kongresszust, amelyet eredetileg augusztus 6-ára terveztek, e hó végére halasztották.

Előkészületek

a rapallói szerződés végrehajtására

Az Olaszországgal megkötött egyezmények még nincsenek ugyan ratifikálva, de azokból a sürgős előkészületekből, melyeket a beogradi külügyminiszter az egyezmények végrehajtására tesz, kiderül, hogy már csak napok választanak el az egyezmények végrehajtásától.

Mint Beogradból jelentik, csütörtökön tartották első, pénteken második konferenciájukat a külügyminiszteriumban azok a szakértők, akik az egyezmények értelmében Abbáziában az olasz szakértőkkel együtt a ratifikálás után öt nappal összeülnek majd, hogy Fiume szabadállam és a Baross-kikötő kérdését végleg rendezzék.

A külügyminiszteri konferencián Nincscis külügyminiszter és helyettese, Nesics Ljuba mellett a

következő delegátusok vettek részt: Trifunovics Misa, Petrovics Nasztaz, Angyelinovics képviselő, Silovics és Sisics zagrebi egyetemi tanárok, dr. Laginya volt horvát bán, Avramovics, a közlekedésügyi miniszter helyettese és Rácsics dubrovnikai hajótulajdonos. A delegáció többi tagjai még nem érkeztek meg Beogradba.

A tárgyalásokon részletesen megbeszélék az Abbáziában szó-

A magyar ellenzék kooperációja a kormánnyal

Minden erőt egyesítenek a gazdasági katasztrófa elhárítására

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés bizonytalan időre elnapolta magát, a politika berkei elcsendesültek, a pártokat elválasztó ellentétek egyidejű háttérbe szorultak és elemmentáris erővel tolul előtérbe az egész magyar gazdasági és politikai probléma sarkalatos kérdése: a kormány arányának megdöbbenő zuhanása és az ennek következtében lenyugtató drágaság. A miniszterelnök valamennyi pártját egységes táborba akarja tömöríteni a drágaság ellen való küzdelemben, élénk összeköttetést öhajt velük fenntartani a nemzetgyűlés szünete alatt és minden valószínűség szerint értekezletre is össze fogja hívni a pártok képviselőit.

Mindenekelőtt az egységes párt agrárcsoportjának vezetőivel, Caál Gasztonnal és Szabó (magyartáji) Istvánnal keres a miniszterelnök értekezést, amint látszik, a siker reményével.

Ha az egységes párt agrárcsoportjával létrejön a megegyezés ezekben a fontos gazdasági kérdésekben, az ellenzéki pártok támogatását fogja kérni a miniszterelnök.

A szociáldemokrata párt vezetését értekezletre fogja meghívni, amelyen a szakmunkások is résztvevők és közreműködésüket fogja kérni.

Kiterjesztik a villamosközlekedést Kelebiáig

— Subotica villam-közvilágítást kap —

A sándori villamosvasúti vonal építésének megkezdésével egyidejűleg új nagyszabású tervek foglalkoztatják a várost és a villanytelep igazgatóságát, amelyeknek megvalósulása örömdetes fejlődést jelentene Subotica életében. A sándori vonal kiépítése kapcsán ugyanis a villanytelep kibővítése vált szükségessé, hogy a telep eleget tehessen a fokozott áramszolgáltatásnak. Elhöz, valamint a sándori vonal kiépítéséhez szükséges, hogy a belga villamosvasúti részvénytársaság emelje subotcai telepeinek alapítókéjét.

Ismeretes az is, hogy a város a gázgyár végleges megszüntetését tervezi, miután ez a vállalat nem rentabilis és az év részében anyagilag kénytelen üzemét szüneteltetni. Ezek az okok arra indították a subotcai villanytelep igazgatóságát, hogy ajánlattal forduljon a városi tanácshoz, amely szerint a villamosvasúti vonalat hajlandó volna kiépíteni egész Kelebiáig s a város utcai világítását is villanyáramra rendezné be.

A város pénteken délelőtt rendkívüli tanácsulást hívott egybe és ezen foglalkozott a villanytelep ajánlatával. Az ajánlat részletei szerint a villamosvasúti út vonala a Városligeten keresztül haladna Kelebiáig és úgy személy- mint teherforgalomra is be volna rendezve. Ennek azért is nagy fontossága van, mert a subotcai fővámhivatalt rövidesen áthelyezik Kelebia határállomásra és így az új villamosvonalon lehetne a határról a vármegye után az árukat egyenesen a kereskedők raktáráig szállita-

nyegre kerülő összes kérdéseket. Új szakértőkül kineveztek még Straznicki Milorád zagrebi egyetemi tanárt, dr. Mogan egyetemi magántanárt, volt fiumei ügyvédet és Kreljanovics volt tenger-melközi képviselőt.

A minisztertanács kinevezte már az olasz határmegállapotú bizottság tagjait is. Elnök leit Rácsics, a tengeri hajóttársaság igazgatója, tagjai pedig Prica tengernagy és Silovics egyetemi tanár.

ni, hogy a folytonosan növekvő drágaság tekintetében nyugalomra intésék a munkástömegeket. Hangzatosai fogja a miniszterelnök, hogy csak közös erővel lehet segíteni a bajokon. A szociáldemokrata párt, illetve annak parlamenti frakciója készséggel támogatja a kormányt a drágaság ellen indított küzdelemben, de csak azzal a feltétellel, ha a kormány ösztöne részrehajlatlansággal figyelembe veszi a parlamenti frakciója által javasolt rendszabályokat és teljes komolysággal végre is hajtja azokat.

Budapest. A nemzetgyűlés csütörtök ülésén a liberális ellenzéki képviselők állítottak egy ivet, melyben a szociáldemokrata, nemzeti demokrata, Rassay-párti és pártokivüli ellenzéki képviselők felhatalmazták az iv körözött, hogy a nemzetgyűlés elnökét egyelőre meg nem állapított napra a parlament összehívását kérik.

A Rassay-párt két képviselőtagja a napokban Tarbára utazik, hogy megvizsgálják azokat az okokat, amelyek miatt ebben a kerületben mindaddig nem rendelték el a választásokat. Amint a vizsgálatot megkejtették, Rassayék újból össze fogják hívni a szünet alatt a parlamentet.

ni, ami nagy megtakarítást jelentene ugy időben, mint pénzben.

Az ajánlat másik pontja a közvilágításra vonatkozik. Ennek értelmében az utcaik gázvilágítása teljesen megszűnnék és a villamközvilágítást fokozatosan azokra a városrészekre és utcákra is kiterjesztenék, melyeknek most még nincs közvilágításuk. Ez a város közbiztonsága és fejlődése szempontjából szintén lényeges haladást jelent.

A város tanácsa pénteki rendkívüli ülésén részletesen megvitatta az ajánlatot és azt a határozatot hozta, hogy a tárgyalások alapjául elogadja a villamosvasúti ajánlatát. Erről haladéktalanul értesíti a villanytelep igazgatóságát azzal, hogy a részletes terveket minél előbb dolgozza ki és terjessze be.

A terv megvalósításával együttjárna az is, hogy a város meghosszabbítaná a belga villanyátalattal kötött szerződését, mert ennélk nem lehetne a részvénytársaságot kívánni, hogy az újabb nagy beruházások eszközölje. A város hajlandó is a szerződés meghosszabbítására, ha a vonalkiépítésre és villany-közvilágításra vonatkozó tárgyalások megkegyezésre vezetnek.

A terv megvalósulása a szomszédos falvakat is szorosabban hozzákapsolná Subotichoz. Ez azonban nem válhatik valóra máról holnapra. Hosszabb idő szükséges ahhoz, amíg a tervek elkészülnek, a tárgyalások befejeződnek és maga a terv a megvalósulás stádiumába lép. Kívánatos volna azonban mindenesetre, hogy ez ne maradjon meg csupán tervnek.

Sok zavart okoz a magasabb bélyegilleték

Alig van kellően felbélyegzett beadvány

Augusztus elején lépett életbe az új bélyeg-tarifa, amely lényegesen emelkedést mutat az előzőhöz képest. Az új bélyegilleték azonban azon kívül, hogy tetemes jövedelem-szaporulatot eredményez, sok zavarnak a kuttorfarsa, különösen az első napokban.

A közönség ugyanis nem volt tudomást az új tarifáról és néhány beadvány kivételével, a magánfelek által benyújtott kérvények és egyéb beadványok majdnem kivétel nélkül rosszul vannak felbélyegve. A közönségnek még talán sohasem volt annyi értékese a hatóságokkal, mint éppen most. Augusztus eleje óta az amugyis tülterhelt iktató-hivatalok munkája teljesen meg van bénítva azáltal, hogy a beadványok szinte kivétel nélkül hibásan, még a régi tarifa előírása szerint vannak felbélyegve.

Temérdek munkát jelent a hivatalnokoknak, hogy minden beadvány felbélyegzését gondosan kell ellenőrizni és kénytelenek a közönséget minden esetben kioktatni az új bélyegilleték rendelkezésére.

A közönség saját érdekében is jobban tenné, ha a beadványoknak hivatalos helyre való juttatása előtt informálódna előbb az új bélyegilleték felől, mert a hiányosan felbélyegzett kérvényeket a hatóság amugy sem veheti figyelembe.

Numerus klauzus a magyar határon

Hét utast nem engedtek át Magyarországra

Érdekes esetről ad hírt a „Szamos” című lap. Egy szatmári kereskedő elmesélte, hogy Bihar-püspöki—Biharkeresztesen át Budapestre akart utazni és bár utlevéle teljesen rendben volt, Biharkeresztesen a magyar határon hetedmagával kiszállították és visszaküldték Romániába. A vizsuzautasítottak utlevéle teljesen szabályszerűen volt kiállítva, el volt látva a kolozsvári magyar követség vizumával és záradékkal a határon a következő bejegyzést vezették rá:

Gazdasági okokból belépése nem kívánatos. Visszautasítom. Biharkeresztes, 1922 július 25. M. kir. államrendőrség. Nagy, s.-fogalmazó.

A hét utasnak mindegyike zsidó vallásu román állampolgár, jobbra kereskedők, köztük volt azonban a gyulafehérvári főrabbi is, aki gyógykezeltetése céljából Gleichenbergbe akart Magyarországra át utazni.

— A román határon minden főnnakadás nélkül jutottunk át — mondotta a kereskedő. A magyar határon a detektiv átvette utlevelünket, a vámtiszt megvizsgálta csomagjainkat, amelyeket rendben talált. Legnagyobb meglepetésünkre tíz per múlva három katonatiszt felszóllított bennünket, hogy szálljunk le, mert nem utazhatunk tovább. Bevezettek bennünket egy szobába, amelynek ajtajába őrt állítottak. Mikor egy óráig voltunk itt, beszállítottak egy visszafelé induló vonatra. A vasúti kocsi fegyveres örök veték körül, nem volt szabad belőle kiszállanunk. Amikor egyikünk ki akart az ablakon nézni, az egyik tiszt a perről fölkiáltott:

— **Huzd fel az ablakot, zsidó!**
A magyar vonatra megváltott jegyeinket nem engedték visszaváltani, de nem engedték azt sem, hogy visszafelé jegyet váltsunk, hanem a vonatban megfizettük velünk a menetdíj négyzeresét. Volt velünk egy öreg, beteg ember, aki csomagjaihoz hordárt akart hívti, de az egyik tiszt rákiabált:

— **Cipeld magad, zsidó!**
A vonat, amelybe beszállítottak bennünket, visszajött Biharpüspöki állomásra, ahol a román határrendőrség jegyzőkönyvet vett fel az esetről és értesíteni fogja róla a budapesti román követéséget.

Lukovich Imre meghalt

... Élt huszonkilenc évet,
Ebben a három szóban van benne Lukovich Imre tragédiája. Huszonkilenc éves korban másként még hittel, lelkesedéssel a jövő terveit szövögetik s a magános ábrándozás meghitt óráiban sikerekről, családról, hirtől, vagyonról álmodoznak. Lukovich Imre huszonkilenc éves korában magánosan, elhagyatottan, társalanul meghalt egy idegen kórházi ágyon, s pihenni tér idegen temetőbe. Kollégái, akiket ma reggel fogadott a döbbenetes hír, hogy érdemes karársunk lelke elköltözött, hamarjában azt sem tudják, hol van egy testvéri, vagy rokoni szív, amellyel gyász tölt el, s amely könnyezve fordul a suboticiai temető felé. Miénk Lukovich Imre elmúlásának fájdalma és gyászja s a mi szemünk könnyes, ha rádondolunk sorsára, amely annyira közös sorsa mindnyájunknak, akik, mint ő, reménykedve, gyönyörű tervekkel indulunk el fiatalon, hogy a napi robotban megszurkáljunk, hogy terveinket minden nap eltemessük.

Lukovich Imre jönevű magyar újságíró volt, Temesváron, Pozsonyban, Nagykanizsán, Pécselt aratólt jelentős hírlapírói és publicisztikai sikereket. Közben egy ideig a Pesti Napló berlini tudóstója volt. Ide Suboticaéra Pécsről került a múlt évben, már akkor beteg. A tüdőjét gyilkos kór támadta meg, de beteg, gyöngén s lázasan is dolgozott. A redakció szeretője és a közönség megbecsülése kísérte munkáját. Az Elismerés és az újságírói siker kísérte Újvidéken is, ahova elment töltni s ahol egyre betegségben rőtta a sorokat.

Nem bírta soká. A múlt héten visszajött, ott áll haljon meg, ahol régi barátai vannak, akik kikísérik utolsó útjára. A kartársi szeretet s orvosi ápolás nem tudta meghozzabbanítani a szenvedő életet, Lukovich Imre csütörtökön délelben meggyött, meghalott, s éjjel csendesen elszenderült.

Az újságíró egyesület suboticiai választmányja pénteken délelőtti rendkívüli ülést tartott, amely Lukovich Imre haláláról emlékezett meg fájdalmas részvétellel, elhatározta a választmány, hogy a temetésről gondoskodik, s a ravatalra koszorút helyez. Elhunyt kartársunk temetése szombat délután 4 órakor lesz a kórház halottas házából. A gyászbeszédet Dettre János tartja.

Őszi divatlapok megérkeztek!!!

Vig Zsigmond Sándor
könyvkereskedése
Subotica — Telefon: 57.

Héjjas ünnepség zsidók fejbeverésével

„Az ébredők csak az Istennek felelősek” — mondotta Héjjas Iván — Ébredő-diktatúrát követelnek — Verekedések Budapest és Kecskemét utcáin — A Rudas-fürdőből kiverték a zsidókat

Budapestről jelentik: Az Ébredő Magyarok csütörtök este a régi képviselőházban kerületközi gyűlést tartottak, amelyen a nyugat-magyarországi eseményekkel foglalkoztak. A gyűlésen Kiss Menyhért, Lendvai István és Héjjas Iván beszéltek a tőlük már megszokott hangnemből, egyformán szidva a kormányt és a zsidókat. Héjjas beszédében azt is kijelentette, hogy az ébredők senkinek sem felelősek, csak az Istennek. Kádár Lehel pedig „ébredő diktatúrát” követelt.

Fél tíz óra felé ért véget a gyűlés és utána a résztvevők egy része, botokkal felszerelt fehérsapkás egyetemi hallgatók és sportruhás, bőróves nyugatmagyarországi fölkelők egy csoportban indultak a Belváros felé, ahol az egyik étteremben a gyűlés utánra vacsora volt tervezve Héjjas Iván tiszteletére. A csoport Héjjas Ivánt éltette vonult végig az utcákon. A Klotild-étterem egyik különtermében volt fölterítve az ünnepi vacsorázók számára. Az egyetemi hallgatókból álló csoport megállt az étterem Duna-utcai frontján és énekelni kezdtek. Először azt énekelte a Kossuth-nóta dallamára, hogy „Héjjas Iván azt üzenie...”, amit az étterem közönségének illva kellett végighallgatnia. Majd még négy-öt nótát énekeltek el, amelyek mindegyikében benne volt Héjjas Iván neve.

A szomszédos házak kapuit bezárták s a kávéházak közönsége is nagyriszt szelve távozott. A tüntető csoport az éneklés befejezte után a zsidókat kezdte szidni, majd az „Istennyilult” éltette. Azután egyenként szállingóztak a fehérsapkás

Az osztrák ár-anarchia

Visszatartják az árukat — Szabadságra mennek az osztrák kereskedők

— Bécsi munkatársunktól —

Ausztria újabb események előtt áll. Ma már a gráci munkásság is tüntetést megjelent a tartomány főnökségével azzal, hogy a mai helyzet tovább nem tartható tovább. Ausztria mai politikai helyzete olyan, hogy a legközelebbi napoknak döntést kell hozniuk. Az osztrák korona már 00.01 centimesra esett, ami zürichi jegyzés szerint 0.00875 jegyzésnek felel meg. Ez rányomja bélyegét az egész helyzetre, aminek feszültségét az egész lakosság érzi.

Az osztrák kormány képtelen a bankpórest megállítani, hiszen Ausztriának napi deficitje ma ötmillárd korona körül mozog. A kormány által elhatározott, az ország pénzügyi helyzetét esetleg stabilizálni tudó intézkedések még nem éreztetik hatásukat. A frank-fedezeti új jegybank még nincs felállítva és az óriási bels őkölesben élmunkálatai még csak kezdeti stádiumban vannak. Augusztus havában ugyan be fog folyni a Csehszlovákiától esedékes 250 millió cseh korona, amit a csehek a 500 milliók kölcsönből még nem folyósítottak. Ennek a hatása is azonban csak majd hetek múlva lesz érezhető.

egyetemi hallgatók be az étterembe. Magatartásuk fenyegetőnek látszott, úgy, hogy a rendőrség nagy készültségeket vont össze a szomszédos utcákban.

Egy másik botos társaság, ez alatt a Dob-utcaba tért be. **Úsd a zsidót!** — kiabálták a botosok a sötétedő utcákon. Akivel utközben találkoztak, megszólították és megkérdezték, hogy mi a vallása. **Aki zsidó volt, azt elverték.** A környékbeli utcákban hamar híre terjedt ennek a zajos tüntetésnek, úgy, hogy az utcák egyszerre kihaltak.

A Dob-utca és Sip-utca sarkán a tüntetők egy zsidó vendéglő ablakait bevették és amikor a vendéglős fiát is bántalmazni kezdte, a vendéglősök kituduló vendégek rávetették magukat az ébredőkre és aratmallanná tették őket.

Az incidensek pénteken reggel folytatódott, amikor is az ébredők egy csoportja behatolt a Rudas-fürdőbe, ahol inzultáltak a zsidó vallású fürdőközönséget, majd a fürdőben talált zsidókat mind kikergették az utcára.

A budapesti rendőrség a verekedők közül három ébredőt: **Orosz egyetemi hallgatót, Mészleczky cipészt és Miller László géplakost** előállította a főkapitányságon, ahol egyelőre fogvatartották őket.

A kecskeméti ébredők magyarok a budapestihez hasonló módon ünnepelésben ünnepelésben részesítették Héjjas Ivánt. Az ünnepelésről hiteles híradások nem érkeztek Budapestre. Viszont ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el arról, hogy a kecskeméti ébredők ünnepzése súlyos atrocitásokkal végződött volna.

Az osztrák ár-anarchia

Visszatartják az árukat — Szabadságra mennek az osztrák kereskedők

Az, amitől a kormány újabb intézkedései következtében tartottak, az árak visszatartása, már éreztetővé válik. Néhány nap óta több üzlet bezártak részint azzal az ürüggyel, hogy a személyzet szabadságon van, részint pedig az üzlet átalakításának címén. Mindehhez járul még a kenyér árának újabb drágulása, bár a kormány a pékeknek még a régebbi beszerzésekből olcsóbb lisztet bocsátott rendelkezésre. Hymódon is egy kenyér ma már háromszázöt korona kerül, az állami liszt kiutalása nélkül azonban négyszáz koronával drágább volna. De ez az ár is legfeljebb egy hétig lehet érvényes, mert az árak folytonosan emelkednek, az indexszámok emelkedése következtében pedig — amire vonatkozólag már száz vagy még több százalékkal is beszélnek — a munkabérek és ezzel együtt a kenyérrak is tovább fognak emelkedni. Az a négyszáz vagyon liszt, ami az államnak még rendelkezésre áll, a szükségletnek csak kis hányadát elégíti ki és nagy kérdés, hogy azután mi fog történni.

Az aranarchia az élelmiszeri cikkekben mindinkább fokozódik. Meg lehet figyelni, hogy a szükségleti cikkekért minden üzletben más és más árat követelnek. Az állami hozzájárulás révén talán némi szűntet fog beállani az áremelkedésekben, de csupán azért, hogy azután még nagyobb erővel törjön ki a drágaság.

— **Nincsiés külügyminiszter Blédebe utazik.** A „Novi List” értesülése szerint Nincsiés külügyminiszter vasárnap este Blédebe utazik, hogy Sendor királynak jelentést tegyen a külpolitikai helyzetről.

— **A boszniai községi választások.** Sarajevóból jelentik: A községi választások előkészítése befejeződött Boszniában. A választások időpontját a belügyminiszterium fogja megállapítani.

— **Éles ellenetek a vallásügyi miniszter és a klónus között.** Beogradból jelentik: A vallásügyi miniszter vizsaszautasította a görögkeleti és katolikus papág kérését a fizetés rendezés ügyében. A balározt ellen a Szent Szinódus, valamint a katolikus pápi szövetség éles tiltakozást jelentett be.

— **A bosnyák bégek földváltása.** Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter a sarajevói pénzügyi szekciónak tizenötmillió dinárt utalt ki, hogy ebből az összegből a bosnyák bégek földváltását fizessék ki. Ezzel a muzulmán-párt egyik főkövetőlése teljesül.

— **Egységesítik a vasutastörvényt.** Beogradból jelentik: A közlekedésiügyi miniszteriumban most dolgoznak a felállítandó vasuti vezérigazgatóság szervezésén, valamint az egységes vasuti pragmatica tervezetén. A miniszterium célja az, hogy a jelenlegi négy vasutigazgatóságot centralizálja, valamint hogy a különböző szabály helyett az egész országban egységes vasutastörvényt léptessen életbe.

— **Teljesítik a mozdonyvezetők követeléseit.** Beogradból jelentik: A mozdonyvezetők közül mind többen hagyják el állásaikat, mintán a kormány eddig nem teljesítette bérköveteléseiket. Miután ez a körülmény a forgalomra zavarólag hat, a kormány elhatározta, hogy a mozdonyvezetők kívánságait, különös tekintettel nehéz szolgálatukra, teljesíteni fogja.

— **Württemberg elfogadja a köztársaság védelméről szóló törvényt.** Stuttgartból jelentik: A württembergi tartománygyűlésen a demokraták a centrum, a szociáldemokraták és független szocialisták együttes javaslatát terjesztették elő a következő tartalommal: A württembergi tartománygyűlés a köztársaság védelméről szóló törvény alapján áll és elvárja, hogy a württembergi kormány e törvény végrehajtására minden eszközt megrend, A tartománygyűlés a maga részéről a törvény végrehajtásánál a kormányt támogatja.

— **Kitiltották a magyar könyveket Romániából.** Kolozsvárról jelentik: A román kormány szigorú rendeletet adott ki, amellyel a magyar könyveknek és nyomtatványoknak behozatalát Romániába szigorúan tiltja.

— **„A Beogradski Dnevnik” és a sentai polgármester.** A Beogradski Dnevnik pénteki száma Sentáról keltett tudósítást közöl, amely szerint ottan Popovics polgármesterről a vizsgálat megállapította, hogy a nemszájl polgárokat pénzért vette fel a választói névjegyzékbe. Beogradsi laptársunk minden valószínűség szerint misztifikációnak esett áldozatul, mert Popovics polgármester ellen sem ebben, sem más ügyben vizsgálat nem folyt.

— Várák Pécsét, Pécsét, mint onnan jelentik, most volt az országos vásár, melynek a forgalmát, a lerólt forgalmát adó után, 20 millió koronára becsülik. A legnagyobb sikert egy néző lo érte el, amelyért 200.000 koronát kapott a tulajdonosa.

— Eltűnt rabló román tized. Bakacsiból jelentik: Munteanu 28. évről béli kapitány, aki egy rablóbandát szervezett és az országban több utastitkosított, letartóztatva és két évi börtönsztráckára ítélte a bukaresti katonai törvényszék.

— Bősben egy kilogramm kenyér 2490 korona. Bősből jelentik: A kormány és a pékek már napok óta táncszökött a kenyér árának felteléréséről és ma sikerült a megegyezés, amelyben ma 2170 koronáról a kenyér árát 2490 koronára emelték. Az ellátási bizottság nagyra értékelték a pékeknek és így vált lehetővé a 210 koronáról kispót ár megállapítása.

— A magyar miniszterelnök a valutaparkellánál ellen. Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés drágasági bizottsága csütörtökön ülést tartott, amelyen a szobanőkör tárgyalással foglalkozott. A bizottság foglalkozott a magyar valuta leromlásának okával is és Bebbien miniszterelnök erre vonatkozó beszédében azt a kijelentést tette, hogy a magyar koronával baissere spekulál, az megérdemli, hogy felakasszák.

— Ellopják Budapest és Bécs között a telefonhuzalt. Budapestről jelentik: A budapesti lapok bécsi telefonbiztonsági mind elmaradtak, mert nem sikerült Béccsel telefonon összeköttetést kapni. A lapok úgy értesültek, hogy a bécsi vonal nagy részén kábel megsejtelt az, ami már a télen előfordult, hogy a huzalt ellopták.

— Halálra ítélik a katonákat. Szarajevóból jelentik: Munkálatai vannak folyamatban, hogy az ugynevezett Korcs-ének mélyebb helyein halasztavat létesítsenek. Ezzel egyidejűleg a Kiskisrád, amely az újonnan létesített új strandfürdő mellett ömlik a Tiszába, halálra ítélik át.

— Konstantinápoly ellenlétala. — Buff, Londonból jelentik: A Morningpost feltűntet kelts hívatott közöl, mely szerint Görögország eljárná kiem egyeb „bűnt”-nél. Komoly katonai akciók végrehajtására Görögország legváltalton nem képes, mivel pénzügyi helyzete rendkívül válságos. A kishizai görög csapatok feltűntési költéségei naponta 10 millió drachmára jutnak. Görögországban csak azért üressztek a hármadó szándékú bírást, hogy a nagyhatalmakat gyors eszteltesere készítsék a békekötésnél.

— A devizarendelet kiegészítése. A pénzügyminiszter a devizarendelet kiegészítéséül a következő újabb rendelkezést adta ki: Külföldi cégek részére, folyószámlára történő bevezetéseket díjárértékben is csak azoknál a pénzügyetemenél lehet eszközölni, amelyek jogosítva vannak a rendezet értémlenő deviza-üzletek feboyolítására is. Ezek a berfizetések a jövőben csak a deviza-bizottság engedélyével történhetnek. Az engedélyek kérese ugyanolyan okmányok alapján és ugyanolyan feltételek mellett történik, mint amilyenek a devizabeszerezési engedélyhez is szükségesek.

— Merényi a roma polgármeester ellen. A Giornale d'Italia jelent: Egy ember levelezett rájót egy autómobilra, amelyben a roma polgármeester foglalt helyet. A levél szövege az autómobil aljában a polgármeester életéül maradt.

— Oroszország kötségtetés. Londonból jelentik: A szovjétkormány kötségtetés vársói jelentés szerint 300.000 millió rubel beváltott és 700 ezer 50 millió rubel kiadást tüntet fel. A katonai kiadásokra 75.758 millió rubel irányoznak elő.

— Lord Curzon átvette hivatalát. Londonból jelentik: Lord Curzon külügyminiszter, aki betegség miatt hosszabb ideig volt szabadságon, csütörtökön ismét átvette hivatalát.

— A lengyel képviselők bizámt szavaztak a kormányok. Varsóból jelentik: A parlament csütörtöki ülésén a képviselők 54 szótöbbséggel bizámt szavaztak az új kormányok. Ezzel a hónapokig húzó kabinetválság egvárdra véget ért.

(*) Házasság. Szabó Évica városi óvónő Novsád és Terényi János fakarskó Városi (Bazanya m.) tőrvé ho 3-án délelőn tartották esküvőiket Novsádon. 5491

— Angol csapatok a görög offenzíva feltartóztatására. Londonból jelentik: Az újságok konstantinápolyi jelentése szerint angol csapatok a Csataldza-nalon elhelyezkedett francia csapatok mögött megállították a san-stelano-makrikói szakaszt. Ezt az intézkedést annak jeleül tekintik, hogy a szövetségesek között katonai megegyezés jött létre arra az esetre, ha a görögök Konstantinápoly ellen felvonulnak.

— Eljegyzés. Feinbach Sándor, apatin kempach József nagybirtokos és baheini Huber Aranka fia eljegyezte Klerom Edithet, marienbergi Klemm Alfréd győrgyagazó és szoharenhausen Reichart Aranka leányát.

— Letartóztatott szélhámosok. Osi-jekró jelentik: A zagrebi rendőrség távirati megkeresésre az osjeki rendőrség letartóztatta Katusics Adél 22 éves osjeki leányt, aki Zagrebben hosszabb idő óta minden foglalkozás nélkül élt és ott számos csalást és szélhámoságot követett el. Így többek között a Katusics és Omcsikus zagrebi ruhakereskedő céglő hamisított megrendeléseivel fölmutatásával 300.000 korona értékű áruikat csalta ki, egy másik céglő pedig hasonló módon 170.000 korona értékű árut. A kicsalt fölmutat Zagrebban potom áru eladás és az így kapott pénzből élt. A szélhámoságló elkövetésénél segítkezett neki egy Szieder István nevű volt magánújszívész, aki a hamis megrendeléseket készítette. A rendőrség Sziedert is fölmutatja és letartóztatta. Mindkettőjüket beszállították a bír. ügyészség fogházába.

— Majorszki Jan hangversenye. Szombaton este 9 órakor tartja hangversenyt Majorszki Jan, az ismert-névű tenorista a palicsi Vigadóban. Majorszkiné, a párisi Nagyopera, később a vársói Nemzeti Operaház volt hősnőjének művészei késéglele-nél előrangú élvezetet fog nyújtani a műtrő közönságnak. A zongorakíséretet Lányi Ernő látja el.

— Pályázat a szent városi főügy-zői állásra. Szentkerét jelentik, hogy a város pályázatot hirdet a főügy-zői állás betöltésére.

(*) Legszébb és legkellemesebben előadott az estét a „Salome Bár-ban. Kiváló műsor, legértékesebb attrakciók, opera és legjobb komikus jelenetek. Műsor után a híres „Sketch” egyfelvonásos előadás, amelyben mint főszereplő Barotv, Novsádi és a moszkvai operett-színház elismert primadonnája: Adrijánov, játszanak. A műsor szívesen családi közleg. Já színházterők kellesse-hűvességet szolgáltatnak. Az étel- és ital-árak mérsékeltek, a kiszolgálás gyors és szelid. Műsor után modern szelű és csoportos parkoláncok zongora és Markovic Janusi zenekészlete mellett. Az igazgatóság. 4643

(*) Úri hölgyek figyelmébe! Mezer-kezek osz. és téli album divatlapja. Utaslejteli Ruzicska szászob Zombor-ki ut. 1. 4645

(*) Dr. Vécsai Jenő orvosi rendező nemi betegék részére. Rendel-őklőlti 7—9-ig. Déltűn 2-6-ól 4-ig és 6—7-ig. Lakás: Oyll-motoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Pirocska-fője ház.

(x) I. M. Ovdia beográdi ügy-véd, telefon 1843. Krafja Milana 9 (az új városban) Interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Lovelék azerbül, magyarul. 3748

(*) Ur. Kosztolányi Árpád orvos rendel Wilsonova-ulica 34. szám alatt (a polg. iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegeknek délelőtt 8—10-ig, gyer-ek nemi-betegeknek déltűn 4-6-ól fél 3-ig és fél 7-ól fél 8-ig.

(*) Dr. Herman Károly orvos né-mekorvászati újáról visszatűt és rendel-őklést újból megkezdte. Rendel. d. a. 8—10-ig és d. u. 2—3-ig. Rudics-u. 2. Bőntűn. 3747

(*) A műtrő közönság fotográfusa Reményi fotóművés, Rudics-u. 4. I. em.

TŐZSDE

Beograd, augusztus 4. Zariat. Valuták: Osztrák 0,25, Német márka 14,25, Lei 58. Devizák: Páris 676, Genf 1070, Miláno 374,70, Prága 203,50, Berlin 1132, Bécs 0,15, Budapest 4,03.

Zürich, augusztus 4. Zariat. Berlin 0,65,50, Newyork 536,50, Miláno 24,15, Prága 1295, Budapest 1027,50, Zargb 1,55, Varsó 0,30, Bécs 0,10, bélyezett 0,01250.

Bécs, augusztus 4. Zariat. Prága 1290, Zargb 15,365, Budapest 22, Varsó 5, Miláno 2380, London 231900, Newyork 63150, Páris 4263, Zürich 9900, Berlin 67,50.

— A Szerb, Horvát, Szloven Királyság Államépítészeti Hivatala Sombor br. 1137—d.

HIRDETMEY. A sombori Államépítészeti Hivatal 1922 augusztus 16-án d. e. 11 órakor sombori hivatalos helyiségeiben árjeltűt tart a subotičai jogakadémia javított munkálataira.

Előirányzott összeg 48.615,64 dinár. Övadék 2500 dinár, mely készpénzben, értékpapirokban vagy az állami számvitelről szelű törvény 88. á-ban előt kezesség levél alakjában az árverés napjának d. e. 10 órájig a sombori ker. adó-hivatalnál helyezendő letébe.

A tervek, költségelőirányzat és egyéb feltételek az Államépítészeti Hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthetők. A zárlatok zárt borítékban, 20 dináros okmánybélyeggel ellátva legkésőbb az árverés napján d. e. 11 óráig nyújtandók be.

Utóajánlatok, valamint ajánlatok, melyek a feltételektől elúlnak, nem vétnek figyelembe. Sombor, 1922 július 31.

A hivatal vezelője: Ing. Petar Gradjanović s. k. felügyelő.

5454 Filip Buzás kr. sudski izvrsteli u Subotici.

5454 Dražbena Objava.

Potpisani sudski izvrsteli, na osnovu §-a 102, zak. čl. 60 iz 1881, obavljaju, da će uslod odluke broj Gm. 3906—1922, subotičkog sreskog suda, a na korist crkvenovodica Luke Raičevića nastupa po advokatu dr-u Zoltan Székely iz Subotici radil namiraju Tražbine od Kr. 8707 pripadati na javnoj dražbi pokretne opštine u zapisniku pismite na broj Gm. 3906—1922, prozvanice sa Kr. 10.109 polimene bačve, sva, štvači stroj i kabele.

Dražbe će se držati dana 18. augusta 1922 na 10 sati u Subotici III Krugu Beogradske put 115 br.

Kupac te dužan odmah isplatići cenit prentze kupilate stvarit (§§. 197, 198, zak. čl. 60 iz 1881).

Subotica, dne 2 augusta 1922 god. Filip Buzás kr. sudski izvrsteli

A Tiszai Hadosztályparancsnok Hadbizottsága HIRDETMEY.

A Hadügy és Fegyverészet miniszter ur folyó évi július 20-án kelt E. I. 6057 sz. rendelkezés alapján a Tiszai Hadosztályparancsnok Hadbizottsága 1922. augusztus 25-én d. e. 11 órakor hivatalos helyiségében (Subotica, Pašiceva ulica 3. emelet) nyilvános szóbeli árjeltűt tart a subotičai helyőrség részére 1922. október 1-től 1923. augusztus 1-ig terjedő időre szükséges Kenyer szállítasára, melynek előállításra a szállító listájából és szelűből történik.

A szállítás feltételei megvathatók a bizottságnál mindennap a hivatalos órák alatt 7 óráig 15 óráig.

Az ajánlattevők kötelesek az ajánlat nyújtásán a Hadbizottság púntzárát 100.000 dinár övadékot letébe helyezni vagy készpénzben, vagy állami, vagy államias garantzál értékpapirokban, vagy lejárat nélküli kezesség levél formájában, amely nem tartalmaz a fizetés mikéntjére nézve semminemű különösebb feltélt és amely csak az árjeltűnek a fel-sőbb hatóság által történt jóváhagyásig érvényes s a jóváhagyás után a fenti értékre kúserelendő.

A kezesség levélet a Pénzügyminiszterium Főfelügyelőségénél előzőleg regisztráltatni kell.

Utóajánlatok nem vétnek figyelembe és ollyba tekintetnek, mintha be se nyújtattak volna.

Amennyiben az árjeltű napján a szállító listájából és szelűből előállított kenyér szállítasára kirott ajánlat sikeretlen lenne, ugyanazon a napon, órában és helyen szóbeli árjeltűt tartanak a subotičai helyőrség részére fenti időre szükséges kenyér szállítasára, melynek előállításra a szállító listájából történik. Az erre vonatkozó feltételek is megtekinthetők a Hadosztályparancsnokszar irodájában. Erre a szállításra a fent körülírt módon 20.000 dinár övadék helyezendő el.

Az érdekeltek elhivatnak, hogy az árjeltűsen jelenjenek meg. Subotica, 1922. augusztus 3.

A Tiszai Hadosztályparancsnok Hadbizottsága E. sz. 11256.

5502 A Szerb, Horvát, Szloven Királyság Államépítészeti Hivatala Sombor br. 1137—d.

Államtervezési vezetés! Állami felügyelő

PATRIA

SZERUMTÉRMELO-INTÉZET BEGRAD—SUBOTICA

5502 E. sz. 11256.

Elő hazai intézet, mely az összes állati oltóanyagokat és szerumokat kizárólag hazai bakteriumtervezésekből termeli.

Termelünk és szállítunk védő- illetve gyógyító oltóanyagokat és szerumokat minden mennyiségben és mindenkor teljesen friss állapotban a következő betegségek, u. m.

Lépfene, sorkórsorban, sertőspesztis, (sartőspesztis) sertőspesztis, baromfiköles, mityegkór (petcakór), seregű-űszők, jászváros elvetés (abortus) vörhás és fertűző thűdők ellen.

Készítünk továbbá Tuberculinat és Ophthalmat, végül Marint agerek és Ratiat vakcinák utasára. Díjtalan kőmegállapítást! Díjmentes felvilágosítás minden szakkérdésben.

Testszinű fürdőfürők, melltartók és mellfürők hasszeritűvel készűnek

Steinb

Schöffer Margit

első szolonyában

Haradilova u. 7. (Barang-űsz)

NYILTTÉR.

A szuboticei újságírók fájdalmas szívvel közlik, hogy szeretett kollégájuk

LUKOVICH IMRE a Vajdaság felelős szerkesztője

29 éves korában hosszú szenvedés után a szuboticei kórházban augusztus hó 3-án elhunyt.

Az újságíróbetegség ölte meg, élete küzködő újságírórsora volt.

Augusztus hó 5-én délután 4 órakeretjük hült tetemét a kórház halottas termébe.

Subotica, 1922. augusztus 4-én.

Értesítés!

Tisztelt üzletfeleinket értesítjük, hogy üzletünket a mai nappal **Karadžičeva-ut. 12.** (Báránköz) szám alá helyeztük át.

5396

Teljes tiszteltet!

Heuduschka és Hermann.

DUNAV BIZTOSÍTÓ R. T.

legolcsóbb díjak és legkedvezőbb kővénnyfeltételek mellett köt:

Tűz-, élet-, baleset-, jég-, szállitmány-, üveg- és szavatossági biztosításokat.

Főgynökség Subotica és Felső-Bácska részére:

SZUBOTICAI

ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

(SUBOTIČKA ZADRUGA ZA SAMOPOMAGANJE)

Aleksandrova ulica 6. Emelet.

Ügyes szakembereket kedvező feltételek mellett alkalmaz.

Könyvelő

ki lehetőleg a német és szerb nyelvet is bírja, azonnali belépésre kerestetik.

Klein Jenő

Rövidáru és harisnyakereskedő, NOVISAD, Jevrejska ulica br. 15 5493

PANČEVON

szép és nagy üzlethelyiség a főtcán átadó. Házber minimális. Lelépési díj 60.000 dinár. Felvilágosításokkal szolgát

AKSENTIJEVIĆ i FIKSMANN

hírlapírjesztő és hirdetői vállalat BEOGRAD, Kralja Milana 44. II. em. — Telefon 22—32.

Helybeli nagy pénzintézet felvesz felsőkereskedelmi iskolát jó eredménnyel végzett

GYAKORNOKOT.

Ajánlatokat „Bankgyakornok” jellegre kérünk a kiadóhivatalba.

Eladó:

Pančevon egy ház két lakással, egyik 5, a másik 4 szobával, nagy udvar és kert, a központ közelében, ára 200.000 dinár. — Pančevon egy ház a Laudent utcában nagy udvarral, különösen ipar- vagy gazdaságra alkalmas, ára 80.000 dinár. — Uj, modern 2 emeletes ház, két utcára szülő fronttal, 4 modern lakással, fürdőszobával, parkettözve, 3 szaterénhelyiséggel, bejárat az utcáról, raktárnak kiválóan alkalmas, ára 480.000 dinár. — Közelebbi felvilágosítással szolgát

AKSENTIJEVIĆ i FIKSMANN

hírlapírjesztő és hirdetővállalat

BEOGRAD, Kralja Milana 44, II. em. Tel. 22—32.

Kaphatók nagyban és kicsinyben mindenféle és különféle nyers-
hentesárúk husok. Vidéki megrendelések is elfogadhatnak és pontosan eszkozölhetnek.

Korhecz Gyula villanyerőre berendezett hentesárúgyárban Subotica, Főtér (Hitelbank palotában). 478

Molon

a Bácsmegeyi Napló részére Deák Gábor hírlap-
arúsító vesz fel hirdéseket

GUMMI BÉLYEGZŐT

cirli, hervát vagy bármily más nyelvi legszébb kivitelben és leggyorsabban gyári áron

KÉSZIT

DEUTSCH L

optikus Subotica, Reg. Aleksandra-utca 22. sz. Telefon 316. szám. 695

BERSON-KAUCSUK D. D. ZAGREB, WILSON-TRG 7

Augusztus első felében üzembe helyezzük teljesen ujonnan felépített és modern gépekkel felszerelt

MALMUNKAT.

Foglalkozunk vám- és kereskedelmi őrléssel. Cseréflink gabonát minden mennyiségben prima ilszttel. Veszünk a legmagasabb napi áron gabonát, tengerit, árpát és minden terményt. Liszt, korpa, dara nagyban és kicsinyben. 5300

KRAUSZ GÁBOR ÉS FIA, HENGERMALMA

SAVA TEKEL-ULICA.

TELEFON 1—86.

PONYVÁT VAGON- TAKARÓT

legjobb minőségben és minden nagyságban azonnal előnyösen szállít

MAKSO ŠALGO, OSIJEK I.

textil ipari és kereskedelmi vállalata.

LENÁRU, ZSÁK, ZSINEG NAGYBAN.

Telefon: 5—95.

Sürgöncim: MAKŠALGO OSIJEK.

HORDÓSZÜKSÉGLETÉT CSAKIS

„TVORBA-HORDÓKKAL“

fedezze. A „Zagrebačka Tvornica Bačava D. D. Zagreb“ speciális készítménye!

A kontinens legimpozánsabb és legmodernebb speciális hordógyára. Boros, sörös és ipari célokra szolgáló hordók gyártása. Minden nagyságu hordók állandó raktáron alantí főképviseletnél megtekinthetők. Levébeli és személyes érdeklődések ugyanoda intézendők. — Helyi és vidéki ügynőkök kerestetnek!

Főképviselet a Vojvodina részére:

WESSEL ADOLF BORNAGYKERESKEDŐ CÉG, VRŠAC BÁNÁT.

ELADÓ

270 hektol. tres transport
BOROSHORDÓ.

Körülbelül 70 hl. szerémi bor, — üzletelhagyás folytán. Özv. Gaszmann Ferenczné Staribecejen.

Járs székhelyén piactéren régi Jótorgalmu
sarokház

nagy üzlethelyiséggel

más vállalat miatt jutányosan eladó. Ugyanott

95 hold prima szántó föld

tanyával műt mellett eladó. — Cím a kiadóban.

FOGLALKOZÁS

MALOMASZTALOS, ki a keresletben önálló irodai... MALOMASZTALOS, ki a keresletben önálló irodai... MALOMASZTALOS, ki a keresletben önálló irodai...

KÜTFURÓMUNKAS azonnali telepésre kereseték... KÜTFURÓMUNKAS azonnali telepésre kereseték... KÜTFURÓMUNKAS azonnali telepésre kereseték...

ÉPÍTŐMŰHELY vezetőjére keresek egy előnyökkel... ÉPÍTŐMŰHELY vezetőjére keresek egy előnyökkel... ÉPÍTŐMŰHELY vezetőjére keresek egy előnyökkel...

INTELLIGENS és FELTETLENÜL ERKÖLCSESŐS német nyelvű nő kereseték... INTELLIGENS és FELTETLENÜL ERKÖLCSESŐS német nyelvű nő kereseték... INTELLIGENS és FELTETLENÜL ERKÖLCSESŐS német nyelvű nő kereseték...

PERFEKT MOTORSZERELŐ állást keres. Cím: Schmolzer úr... PERFEKT MOTORSZERELŐ állást keres. Cím: Schmolzer úr... PERFEKT MOTORSZERELŐ állást keres. Cím: Schmolzer úr...

SZÁLÁSINAK alkalmas beállítható ház a beltérben... SZÁLÁSINAK alkalmas beállítható ház a beltérben... SZÁLÁSINAK alkalmas beállítható ház a beltérben...

SOMBORBAN egy elegáns berendezett komplett... SOMBORBAN egy elegáns berendezett komplett... SOMBORBAN egy elegáns berendezett komplett...

GABONARAKTÁR 15-20 vaggon befogadóképes... GABONARAKTÁR 15-20 vaggon befogadóképes... GABONARAKTÁR 15-20 vaggon befogadóképes...

VÉTEL-ELADÁS

NET ES PÉL kapa 21-... NET ES PÉL kapa 21-... NET ES PÉL kapa 21-...

HÁLOSZOBA teljes egészében új... HÁLOSZOBA teljes egészében új... HÁLOSZOBA teljes egészében új...

SZABOMŰHELY berendezés... SZABOMŰHELY berendezés... SZABOMŰHELY berendezés...

ELADÓ 100+200 kereszt... ELADÓ 100+200 kereszt... ELADÓ 100+200 kereszt...

1 PÁR MALOMKÓ 2 pár... 1 PÁR MALOMKÓ 2 pár... 1 PÁR MALOMKÓ 2 pár...

KEMENYFA ág és elegáns... KEMENYFA ág és elegáns... KEMENYFA ág és elegáns...

2 DRB. 42-ES kőjárathoz... 2 DRB. 42-ES kőjárathoz... 2 DRB. 42-ES kőjárathoz...

ELADÓ ház 5 szobás... ELADÓ ház 5 szobás... ELADÓ ház 5 szobás...

Apróhirdetések

Telefonos szem adoni... Apróhirdetéses felhívás... Apróhirdetéses felhívás...

PIANINO remek hang... PIANINO remek hang... PIANINO remek hang...

FARKASKUTYÁK három... FARKASKUTYÁK három... FARKASKUTYÁK három...

MÁROM darab kő... MÁROM darab kő... MÁROM darab kő...

ELADÓ 3 kapa szőlő... ELADÓ 3 kapa szőlő... ELADÓ 3 kapa szőlő...

BOROS- és szirhorádok... BOROS- és szirhorádok... BOROS- és szirhorádok...

Végzett gazdasági keres... Végzett gazdasági keres... Végzett gazdasági keres...

Na ideálisan akarja... Na ideálisan akarja... Na ideálisan akarja...

EGY különbözárú elegáns... EGY különbözárú elegáns... EGY különbözárú elegáns...

ELVESZETT Bojka Grcsi... ELVESZETT Bojka Grcsi... ELVESZETT Bojka Grcsi...

IRODAHELYSÉG előszobával... IRODAHELYSÉG előszobával... IRODAHELYSÉG előszobával...

PALICSON a tóhoz közel... PALICSON a tóhoz közel... PALICSON a tóhoz közel...

CSÉPLÉSHEZ fűrészelt... CSÉPLÉSHEZ fűrészelt... CSÉPLÉSHEZ fűrészelt...

EGY MAGANYOS szőlő... EGY MAGANYOS szőlő... EGY MAGANYOS szőlő...

PALICSON 2 szoba, konyha... PALICSON 2 szoba, konyha... PALICSON 2 szoba, konyha...

BUTORZOZOTT szobát... BUTORZOZOTT szobát... BUTORZOZOTT szobát...

KÉSEK FOGVÁLMEBE... KÉSEK FOGVÁLMEBE... KÉSEK FOGVÁLMEBE...

ARANYAT 60-100 K-ig... ARANYAT 60-100 K-ig... ARANYAT 60-100 K-ig...

STRANDFÜRDŐ PALICS Szombat délután! 1922. aug. 5-én. Szombat délután! FÜRDŐRUHA-VERSENY LEGSZEBB DRESSNEK JUTALOM! ESTE HALPAPRIKÁS. KITŰNŐ ITALOK! ELSŐRENDŰ KONYHA!

RUDOLF POLAČEK ZAGREB, JURISICEVA 21. PAPIRÁEU, IRÓ- ÉS ISKOLAI SZÜKSÉGLETEKBEIN. Alapítva 1910.

Rapid Konfektio Iparvállalat Fa tér 4. sz. Novisad Duna utca 8. SZÁLLÍT: Munkásöltönyeket, arsv. irodai...

SAMOTTATÉGLÁT IS SAMOTTA-VAKOLATOT „GRADIVO” KERESK. TÁRSASÁG ZAGREB Bogovičeva ul. 3.

Termalfürdő RIMSKE TOPLICE előbb Römerbad Slavonija Zidanost-Maršteri vasútvonalon. Idény május 1-31. október 1-ig.

Almolnár és molnársegédek keresetnek azonnali telepésre a sentai villamos-telepi gőzmalomra.

Bacska szesz- és üveggyár Subotica szállít naponta friss szeszelesztőt Telefon 875. 5295

Asztalosmesterek és gyárosok figyelmébe!!! Minden mennyiségű ELINDFURNERT szállíthatók: azonnal kisebb vagy nagyobb mennyiségben...

SPITZER HERMAN Novisad, Futoška ul. 30. Jókortában 175 söraparatus jégsekreennyel és pulittal eladó.

Gőzgép 60-70 HP egy cilinderrrel kázan nélküli, üzemenkes eladó. Bővebbet Böhm ártékgyár Zombolná (Bánát). 3213

KARBID nagyban raktárral kapható Osijeken a Horvát-Szlavon Gazdasági Egyesületnél (Hrvatsko-Slavonsko Gospodarsko Društvo.) Helyi képviselői keresetnek.